

skulle skyde tilbage. Der er heller ingen grund til at have militærfolk dernede for at afvæbne folk, for det har de ikke fået mandat til.

Og da jeg må sige, at vi hverken går ind for, at danske styrker imod et FN-mandat skal begynde at afvæbne hele den albanske befolkning – jeg vil også vove at påstå, at det ville være ret urealistisk – og vi heller ikke går ind for, at vi skal foretage en stor oprustning eller lignende, tror jeg, det bedste, man kan gøre her, er på god radikal vis at sige: Lad os tale om sagerne. Lad os få politikerne til forhandlingsbordet. Lad os finde frem til, hvor der er reelle problemer. Lad os give dem den økonomiske hjælp, der er brug for. Lad os give den humanitære hjælp, som er nødvendig. Og lad os så få lavet en politisk løsning.

65 danske soldater vil faktisk ikke være til nogen gavn, og jeg har så meget respekt for det danske forsvar, at jeg synes, det er at gøre grin, rent ud sagt, med det danske forsvar at sætte det på den uriaspost.

Søren Søndergaard (EL):

Den 11. marts 1997 skrev Politiken en leder om Albanien, hvori det hed:

»De albanske demokrater blev svigtet, og EU-landenes regeringer valgte, lige som resten af verden, at bruge præsident Berisha som samtale- og samarbejdspartner.«

Og senere:

»Det er et ydmygende, men dybest set et opmuntrende lærestykke, befolkningen i Albanien, Serbien og Bulgarien har givet ikke bare deres magthavere, men også resten af Europa ved at gøre oprør.«

I al sin korthed synes vi i Enhedslisten, at det er en meget god og præcis beskrivelse af situationen i Albanien og EU's ansvar for, at det er gået, som det gik.

Albaniens præsident, Sali Berisha, kom til magten ved et rimelig demokratisk valg i 1993, men han brugte magten til at underminere demokratiet og til at skabe et økonomisk system, som byggede på kriminalitet og korrup-tion.

Overgrebene på demokratiske rettigheder har været utallige, også i lang tid før valget i 1996. Blandt andet blev politiske modstandere, uafhængige journalister og menneskerettighedsforkæmpere truet, tærsket, fængslet eller myrdet. Aviser, som talte præsidenten imod, er blevet generet, og deres kontorer er endog blevet nedbrændt.

Forløbet af valget i maj 1996 var en kulmination på denne proces. De 50 internationale observatører fra OSCE konkluderede, at valget havde været præget af så store uregelmæssigheder, at det ikke kunne betragtes som frit og fair.

På den baggrund kunne man måske tro, at EU-landene ville have givet fuld støtte til den skrøbelige demokratiseringsproces, som havde været i gang, siden det stalinistiske diktatur blev væltet i 1991.

Desværre blev resultatet i sidste ende, at EU-landene de facto anerkendte et styre, som holdt sig ved magten netop ved hjælp af valgsvindel. Det viste sig blandt andet ved, at diverse EU-ambassadører i området var til stede ved åbningen af det nyvalgte parlament, mens den amerikanske ambassadør, prisværdigt, demonstrativt holdt sig væk.

Hvis man skal finde en rationel forklaring, må den være, at EU-landene så Berisha som garant for markedsøkonomien i Albanien, og dette blev sat højere end respekten for menneskerettigheder og demokratiske valg.

Alligevel må man andre sig, for bortset fra IMF og Verdensbankens myter viste enhver vurdering af den albanske økonomi, at de eneste sektorer i fremgang var forbundet med det sorte marked og organiseret kriminalitet: marihuana- dyrkningen i det sydlige Albanien, smuglertrafikken over Adriaterhavet med mennesker, nar-kotika, tyvekoster, blandt andet biler stjålet i Vesteuropa, systematisk omgåelse af den internationale blokade mod Serbien og et omfattende våbensalg, bl.a. til det reaktionære huturegime i Rwanda, som betød, at det var albanske våben, som blev brugt til folkemordet, da omkring 1 million tutsier og progressive hutuer i foråret 1994 blev slagtet.

Til gengæld var industri og landbrug i dyb krise, og arbejdsløsheden berørte 80 pct. af befolkningen. Albanien var derfor for længst gået bankerot, hvis det ikke var for de penge, som de 500.000 albanere i udlandet sendte hjem.

Hvordan kunne man dog tro, at man i den situation kunne holde et regime ved magten, som ikke havde nogen folkelig legitimitet, fordi alle albanere ved – også dem, der stemte for det – at det havde svindlet sig til sin store sejr ved valget.

Det kunne man selvfølgelig heller ikke. Sæbeboblen brast, og i begyndelsen af januar begyndte den folkelige protest at manifestere sig for alvor. Svaret fra Berishia i den situation var